

70-річчя академіка НАН України Я.Б. БЛЮМА

Видатний вчений у галузі клітинної біології, молекулярної генетики та біотехнології рослин доктор біологічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, директор Інституту харчової біотехнології та геноміки НАН України академік НАН України **Ярослав Борисович Блюм** народився 8 квітня 1956 р. Вищу освіту здобув у Київському державному університеті ім. Т.Г. Шевченка (1978), там же закінчив аспірантуру (1981) і працював викладачем та науковим співробітником. У 1987 р. перейшов до Інституту ботаніки АН УРСР, на базі якого було створено Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України. В цій установі Ярослав Борисович пройшов шлях до її керівника, а 2008 р. став директором новоствореного Інституту харчової біотехнології та геноміки НАН України.

Наукові праці Я.Б. Блюма присвячені вивченню ролі посттрансляційних модифікацій тубуліну в регуляції функціонування мікротрубочок рослинної клітини, дослідженню участі цитоскелетних структур у відповіді рослин на дію абіотичних чинників. Він довів участь цитоскелету в опосередкуванні впливу ультрафіолетового випромінювання (УФ-В) на розвиток запрограмованої загибелі клітин рослин. Розкрив механізми ролі мікротрубочок і посттрансляційних модифікацій їхніх білків у процесах розвитку аутофагії у рослин. Запропонував і реалізував концепцію застосування маркерних систем, створених на основі мутантних генів тубуліну, для відбору трансгенних ліній рослин у культурі *in vitro*. Серед інших напрямів його досліджень — розроблення нових підходів до створення трансгенних ліній сільськогосподарських культур, пошук генів, що підвищують стійкість рослин до гербіцидів, збудників хвороб.

Я.Б. Блюм — президент Всеукраїнської асоціації біологів рослин і Товариства клітинних біологів та біотехнологів України, головний редактор журналів “Cytology and Genetics”, “The Open Agriculture Journal”, автор і співавтор більш ніж 390 праць. Він лауреат премій ім. В.Я. Юр’єва та М.Г. Холодного НАН України, його нагороджено Грамотою та Почесною грамотою Верховної Ради. У 2021 р. Я.Б. Блюма обрано членом Academia Europaea.